

De maand maart

Maandkalender

De maand maart staat in het teken van de paringen met de voorbereiding en nazorg als net zo belangrijke aandachtspunten. Op dit moment bent u volop met de aanloop bezig en hoopt u de dieren slank tot vol-slank maart in te loodsen. Het wegen van dieren is daarbij een goed hulpmiddel en het maakt u extra bewust van dit proces. Met de Body Score geeft u een individuele beoordeling, gebaseerd op grootte en gewicht. Gericht naar een BS van 2 (of 2+) voeren verlaagt het aandeel te lichte (BS 1) en te zware dieren (BS 3+ of 4) en verbetert het fokresultaat.

Ing. Jan de Rond, onderzoeker
Onderzoeksaccommodatie Edelveen te Ederveen

Paarsysteem en omstandigheden

Het belang van het aantal paringen bij afparen is vaak beschreven, steeds vinden we een significant hoger aantal pups wanneer 2 paringen verricht zijn ten opzichte van 1 paring. Vorig jaar hebben we echter in het project 'erfelijkheid lichaamslengte nertsen' een opvallend resultaat gezien. In dit project is lijnparing toegepast met een 1-8 systeem voor jonge teven en 1-1 voor oude teven. Na het paren waren we bevreesd voor minder pups want het aantal 1 paringen was hoog: JT 20% en OT 40%. Dit kwam mede doordat er geen of nauwelijks extra pogingen voor een paring zijn geweest want iedere reu had 8 teven te paren; het schema voor de reu gaf geen ruimte voor extra pogingen. Bij de teven die volgens het kruisparingsstelsel zijn gepaard, zijn wel veel pogingen ondernomen en was het aantal 1-paringen 5%. Het worpresultaat was verrassend omdat de 1-paringen uit de lijnparing het erg goed deden (figuur 1, rode balken). Dit komt door meer geboren pups en een veel lager gustpercentage. We menen dat dit verschil komt door de vele pogingen (die niet slagen) na de 1e geslaagde paring. Dit lijkt niet goed te zijn voor de teef.

Waarom zou je lijnparing toepassen? In ieder geval worden de genetische eigenschappen dan beter benut en we hebben veel meer nakomelingen per reu t.o.v. van 1 reu per 5 teven. In dit project zijn 24 blokken (1R/8T) opgezet en 21 daarvan hadden gemiddeld ruim 50 pups! Als dat ook met je beste nertsen mag lukken, is de stap voorwaarts groot. Wij gaan dit herhalen om u hierop een antwoord te kunnen geven. Het bijlichten na de paarperiode heeft ieder jaar een hoger fokresultaat (+0,2 pup/ingezette teef). Die aanpassing is zeker te overwegen. Wij hebben de nertsen 18 uur licht verstrekt vanaf 21 maart. Op 20 april was bijlichten niet meer nodig.

Beoordelen gezondheid

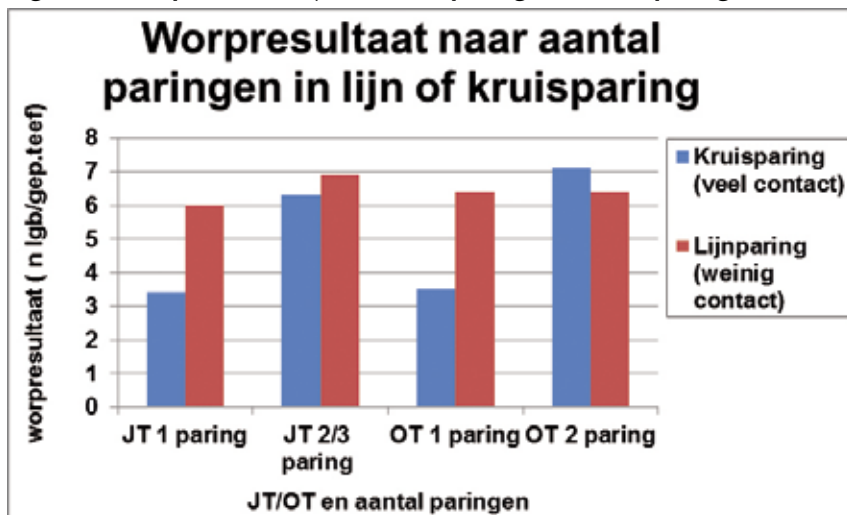
Tijdens de aanloop zullen uiterlijke kenmerken van de dieren de gezondheidsstatus aangeven. Een ruwe vacht, gele voetzolen, voerresten, kleur van de mest, blijven liggen tijdens voeren enz. zijn aanleidingen om de dieren nader te bekijken. Een goede vruchtbaarheid uit zich alleen bij gezonde dieren. Bedenk daarbij dat wanneer een aantal dieren bv. gelige voetzolen heeft (vervette lever), veel andere dieren hier ook 'tegenaan zitten'. Een behandeling zoals bv. met FLS verdient dan ook over alle dieren uitgevoerd te worden. De lever is het grootste orgaan en heeft een invloed op de vruchtbaarheid, een gezonde lever is gewenst. Dan past een behandeling t.b.v. de gezondheid prima net voor de paarperiode.

Voeren

Flushen is een beproefde methode om een grotere eisprong te verkrijgen. De krachtige, grotere voeropname zorgt voor een grotere eisprong. Om de nertsen te kunnen flushen, moeten ze wel de 'ruimte' hebben; slanke, actieve dieren kunnen het hebben, zware, slome dieren niet. Tijdens en na de paarperiode moeten de dieren weer op onderhoudsniveau gevoerd worden. Het voerniveau is een belangrijk item, ook voor de reuen. Deze moeten zo gevoerd worden dat ze rustig zijn met het paren. Te veel voer maakt ze lui en reuen die niet willen paren moeten wat teruggehouden worden in de voergif. Als de reu op gang is,

Figuur 1: Worpresultaat lijn- en kruisparing en aantal paringen

kan er naar eetlust gevoerd worden. Uit Deens onderzoek blijkt dat de voeropname van de reuen na 9 tot 10 dagen zakt en dat dan lichaamsreserves aangesproken worden. Die moeten er wel zijn, anders werkt dat nadelig voor het paarresultaat. Teven moeten tussen en net na de paring tot de innesteling van de bevruchte eicellen boven onderhoudsniveau gevoerd worden, wat 15-20 gram hoger is dan het voerniveau vóór het paren. Na de inneste-

ling dient de voergift met 15-20 gram verhoogd te worden. Een voergift onder onderhoudsniveau is erg schadelijk. Een nerts zal in de eerste helft van dracht, om vermagering te voorkomen, de eigen vruchten (pups in ontwikkeling) 'opeten', wat resorberen wordt genoemd. Wij voeren de teven, na het paren, niet minder dan 165 gram, behalve de zwaardere teven. We trachten een groei in de drachtperiode te realiseren wat het beste fokresultaat geeft.

Het gustpercentage heeft een grote invloed op het fokresultaat, dat is alom bekend. Voeren in de innestel- en paarperiode is bepalend voor het fokresultaat en daardoor heel belangrijk. Daarover meer in de volgende editie.

Gebruik de juiste dieren

Ook bij reuen krijgt een velvetpels van 1 maat korter een hogere verkoopprijs ten opzichte van een reguliere langere pels. Bij teven is dit verschil al bijna 2 lengtematen: een velvet teef maat 2 is duurder verkocht dan een reguliere tevenpels 0! We weten nu dat lichaamslengte in grote mate de pelslengte bepaalt en dat lichaamslengte sterk erfelijk is! Bouw uw fokbestand op met de mooiste en langste dieren, want dat zijn de dieren voor de toekomst.

Op Edelveen zijn de nieuwe projecten voor deze periode gepland. Zolang de reproductieperiode geen garantie op veel gezonde pups geeft, blijven we de zaken belichten die daarin van belang zijn.

Een ieder een vertrouwensvolle paarperiode toegewenst.